

Monika Mikulášková

PaedDr. Zdeňka Poláková
s kolektivem

Inspiration muzejní pedagogiky 1.

POLÁKOVÁ, Zdena. *Inspiration muzejní pedagogiky*. Vyd. 1. Brno: Dětské muzeum – Centrum muzejní pedagogiky, 2010, 190 s. ISBN 978-807-0283-615.

Kniha je určena zejména začínajícím pracovníkům muzeí a studentům muzeologických či pedagogických oborů, přičemž má za cíl představit čtenářům poznatky získané během dvanáctiletého působení Dětského muzea při MZM formou praktické příručky.

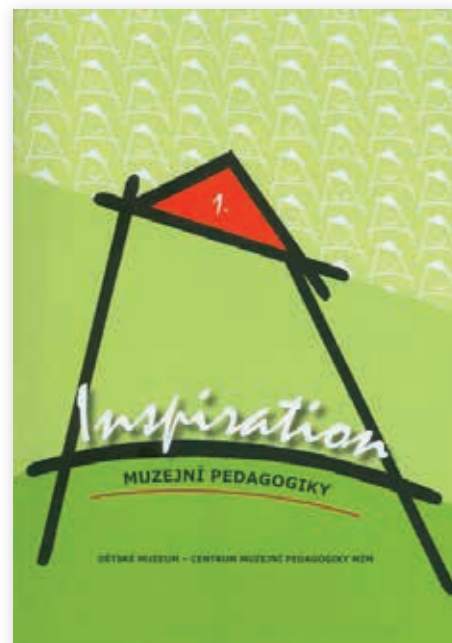
Kniha je označena pořadovým číslem jedna a i v úvodním slovu autoři naznačují, že jde o první díl série, k vydání dalších dílů však prozatím nedošlo.¹ Publikace je rozdělena do čtyř kapitol, dále je připojeno shrnutí a příloha ve formě CD, která obsahuje fotoarchív a některé tiskoviny k uváděným výstavám.

V první kapitole nazvané „Když se chystá interaktivní výstava“ autoři předkládají ucelené informace o základech tvorby interaktivních prvků v rámci výstavních projektů, upozorňují tu na praktické překážky, načrtávají cíle i cesty muzejní pedagogiky a v neposlední řadě seznamují s některými základními pojmy (např. objektové a projektové učení).

Druhá kapitola obsahuje praktické příklady realizovaných výstav s interaktivními prvky. Výstavní projekty jsou rozděleny tematicky na historické a přírodovědné, přičemž první skupina je dále rozdělena na takové historické výstavy, které se zaměřují celkově na jedno historické období (např. „Středověk“) a na výstavy, které představují jednu oblast lidské činnosti v běhu času (např. „Lékárny, lékaři, léčitelé“). Ke každé podkapitole je přiřčen příslušný úvod, který charakterizuje tematickou skupinu a upozorňuje na jejich specifika pro muzejního pedagoga (např. použití replik či dermo-plastických preparátů). Jednotlivé výstavy jsou krátce představeny, dále jsou přehledně vypsány aktivizační prvky či činnosti použité v daném výstavní projektu a následuje ohodnocení a doporučení. V této části se autoři tedy drží dle mého názoru přehledného a prakticky dobře použitelného členění

textu, který je pro pedagogickou literaturu typický. Oproti běžným pedagogickým textům chybí pouze konkrétní popis jednotlivých aktivizačních činností do detailů, což díky jejich výstižnému popisu, považuji za koncepční rozhodnutí, které knize spíše prospělo.

Nejrozsáhlejší kapitolou knihy je kapitola třetí, která obsahuje faktografii k některým výstavám, jež byly představeny na předchozích stranách knihy. Tyto texty měli v praxi

sloužit jako rozšiřující materiál pro pedagogický doprovod či jednotlivé zájemce.

Koncepčně poměrně volně je přiřazena poslední kapitola knihy „Muzea handicapovaným“, která následuje po faktografii k výstavě „Jak se žije s handicapem“. Jedná se o kapitoly z diplomové práce Mgr. Petra Koska. Mgr. Kosek v tomto výběru ze své práce uvádí základní překážky, chyby a stereotypy v komunikaci s handicapovanými návštěvníky, kategorizuje návštěvníky a důkladně a konkrétně popisuje různé handicapované osoby na výstavu či expozici (nejen na výstavní či expoziční prostor). Společně s fakticky těsně předcházejícím faktografickým textem k výstavě „Jak se žije s handicapem“ tvoří tato kapitola velmi kvalitní základ pro praktickou práci s handicapovanými návštěvníky, pro tuto kvalitu můžeme autoru dle mého názoru odpustit i krátký exkurz do historie Braillova písma.

¹ Metodické centrum muzejní pedagogiky: Publikace. MCMP [online]. ©2011–2013 [cit. 2013-09-11]. Dostupné z: <http://mcmp.cz/cz/cz-vzdelavani/publikace/>.

Dita Csütörtökyová

Muzeológia a kultúrne dedičstvo č. 2/2014

Vydavateľom časopisu Muzeológia a kultúrne dedičstvo je rovnomený odbor pôsobiaci v rámci Katedry etnológie a muzeológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Druhé číslo časopisu z roku 2013 je tematicky zamerané predovšetkým na oblasť inštitucionalizácie kultúrneho dedičstva.

V prvej štúdií Daniela Kodajová¹ zamerala svoju pozornosť na snahu inštitucionalizovať zberateľskú činnosť v prostredí slovenských národovcov od 60. rokov 19. storočia, ktorí sa vo svojom zberateľstve zameriavali najmä na zber etnografického materiálu a predmety materiálnej kultúry. Autorka poukázala na názorové rozdiely na problematiku inštitucionalizácie vo vtedajšej komunite slovenských dejateľov a na vyvrcholenie snáh zberateľskej činnosti v podobe vytvorenia Muzeálnej slovenskej spoločnosti a jej Múzea a presadzovanej širokej koncepcie zberateľskej činnosti.

Martina Orosová zdefinovala vo svojej štúdií legislatívny rámec ochrany kultúrneho dedičstva existujúci počas medzivojnového obdobia predovšetkým na území Slovenska.² Autorka však hľadala aj paralely medzi slovenskou a českou legislatívou, ktorá vychádzala z rozdielného právneho okruhu po vzniku Československej republiky, keď v západnej časti Československa platil rakúsky právny rámec a na Slovensku bola zabezpečená kontinuita platnosti uhorských predpisov. Poukázala tiež na skutočnosť, že sa v 20. a 30. rokoch nepodarilo unifikovať a centrálnie riadiť ochranu kultúrneho dedičstva z celorepublikového pohľadu. Priestor venovala i činnosti a kompetenciám slovenských pamiatkových orgánov.

Pavol Tišliar sa vo svojej štúdií venoval činnosti inšpektora archívov a knižníc na Slovensku v rokoch 1919 až 1951.³ V tejto funkcii pôsobili dve výrazné osobnosti slovenských dejín, Václav Chaloupecký a Branislav Varsik, ktorí sa výraznou mierou pričinili o záchranu najvýznamnejších súborov archívnych fondov k dejinám Slovenska. Obaja sa zároveň zaoberali

koncepciami organizovania slovenského archívnictva, hoci s rôznou úspešnosťou.

Príspevok autorského kolektívu Daniely Tvrdoňovej a Ivany Fialovej sa venoval vzniku a vývoju Slovenského národného archívu v Bratislave.⁴ Autorky spomenuli aj právnych predchodcov, legislatívne a spoločenské pozadie vzniku súčasného najväčšieho štátneho archívu na Slovensku. Štúdia opisuje aj vnútorný chod tejto inštitúcie, jej súčasnú činnosť a poslanie v spoločnosti.

Jana Gregorová, Silvia Petrášová a Ľuboš Kačírek sa zaoberali úspešnou spoluprácou študijného odboru Muzeológia a kultúrne dedičstvo s Fakultou architektúry pri kurze z prezentácie architektonického dedičstva.⁵ Spoluprácu dokumentovali na spoločnej príprave podkladov a metodiky spracovania pre komplexnú obnovu mestského opevnenia v Modre, na ktorej participovali študenti oboch študijných odborov.

Tibor Díte vo svojom príspevku podrobne priblížil problematiku digitalizácie v múzejnom prostredí.⁶ Zaoberal sa predovšetkým dejinami, počiatkami a vývojom problematiky digitalizácie v múzeách. Autor tiež uvažoval nad podstatou digitalizácie a najmä jej limitmi, s konštatovaním, že kópia nikdy nenahradí originál.

¹ KODAJOVÁ, Daniela. Úvahy slovenských národovcov o potrebe inštitucionalizovať zbieranie pamiatok minulosti. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, 2/2013, s. 7–17.

² OROSOVÁ, Martina. Legislatívna ochrana kultúrneho dedičstva v Československej republike v rokoch 1918–1939. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, 2/2013, s. 19–36.

³ TIŠLIAR, Pavol. Aktivity Štátneho inšpektorátu archívov a knižníc na Slovensku pri budovaní archívnej organizácie (1919–1951). In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, 2/2013, s. 37–56.

⁴ FIALOVÁ, Ivana – TVRDOŇOVÁ, Daniela. Slovenský národný archív – vývoj právneho postavenia, funkcia a poslanie v našej spoločnosti. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, 2/2013, s. 57–75.

⁵ GREGOROVÁ, Jana – PETRÁŠOVÁ, Silvia – KAČÍREK, Ľuboš. Príprava podkladov pre komplexnú obnovu mestského opevnenia v Modre. Príklad spolupráce medzi FA STU a FiF UK v Bratislave. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, 2/2013, s. 76–87.

⁶ DÍTE Tibor. Limity digitalizácie v ochrane kultúrneho dedičstva spravovaného múzeami. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, 2/2013, s. 89–102.